

RAADSGRIFFIE

Gemeentestukken: 2014 - 319

De raad van de gemeente Ridderkerk;

gelezen het voorstel van het Presidium van 27 januari 2014, nummer 319;

gelet op de artikelen 95 tot en met 99 en 147 van de Gemeentewet en gelet op het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden;

b e s l u i t :

vast te stellen de

VERORDENING RECHTSPOSITIE RAADS- EN BURGERLEDEN 2014

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. commissie: een commissie als bedoeld in hoofdstuk V van de Gemeentewet;
- b. het Rechtspositiebesluit: het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden vastgesteld per Koninklijk Besluit van 22 december 2009, Stb. 561, met de daarop volgende wijzigingen;
- c. burgerlid: hij die bij de laatste verkiezingen van de raad geplaatst is op de kandidatenlijst van een partij/politieke groepering en uit de daaruit gevormde raadsfractie door haar fractievoorzitter is aangemeld als burgerlid.

Artikel 2 Vergoedingen raadsleden

1. De raadsleden ontvangen voor de werkzaamheden een vergoeding ter hoogte van het maximumbedrag genoemd in tabel I van het Rechtspositiebesluit.
2. De raadsleden ontvangen voor aan de uitoefening van het raadslidmaatschap verbonden kosten een vaste onkostenvergoeding ter hoogte van het maximumbedrag genoemd in tabel II van het Rechtspositiebesluit.
3. De in dit artikel genoemde vergoedingen eindigen op het tijdstip van beëindiging van het raadslidmaatschap en worden voor de laatste maand ontvangen naar evenredigheid van het aantal dagen van het raadslidmaatschap.
4. De betaling van de vergoedingen, bedoeld in dit artikel, geschiedt in maandelijkse termijnen.

Artikel 3 Verlaging vergoeding werkzaamheden bij arbeidsongeschiktheid

De vergoeding voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 2 van deze verordening, kan op verzoek van een raadslid worden verlaagd in het geval hij een uitkering ontvangt in verband met gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid.

Artikel 4 Compensatie korting werkloosheidsuitkering

1. In het geval een raadslid een uitkering op grond van de Werkloosheidswet ontvangt en de na toepassing van artikel 20 van die wet ontstane korting op deze uitkering ten gevolge van het uitoefenen van het raadslidmaatschap meer bedraagt dan de in artikel 2 bedoelde vergoeding voor de werkzaamheden die het raadslid ontvangt, wordt deze vergoeding ten laste van de gemeente verhoogd tot het bedrag van bedoelde korting.
2. In het geval dat een raadslid een uitkering op grond van het Besluit Werkloosheid onderwijs- en onderzoekpersoneel ontvangt en de na toepassing van artikel 6, vierde lid, van dat besluit ontstane korting op deze uitkering ten gevolge van het uitoefenen van het raadslidmaatschap meer bedraagt dan de in artikel 2 bedoelde vergoeding voor de werkzaamheden die het

raadslid ontvangt, wordt deze vergoeding ten laste van de gemeente verhoogd tot het bedrag van bedoelde korting.

Artikel 5 Cursus, congres, seminar of symposium

1. De kosten van deelname door (vertegenwoordigers van) de raad aan cursussen, congressen, seminars en symposia komen, na instemming door het presidium, ten laste van een bij de begroting beschikbaar gesteld budget.
2. Raads- en burgerleden kunnen voor het volgen van cursussen, congressen, seminars of symposia een beroep doen op een jaarlijks, bij de begroting, beschikbaar gesteld budget.
3. Het beroep dient via een schriftelijke aanvraag te worden gedaan bij de griffier.
4. In de aanvraag dient te zijn vermeld waarvoor welk bedrag wordt gevraagd. Een kopie van de factuur dient te zijn bijgevoegd en met de aanvraag moet de fractievoorzitter hebben ingestemd.
5. De raads- en burgerleden binnen een fractie kunnen in totaal jaarlijks een beroep doen op ten hoogste 1/29ste deel van het beschikbaar gestelde budget, maal het aantal zetels van die fractie in de raad.

Artikel 6 Verstrekking tablet

1. Op aanvraag van raads- en burgerleden wordt aan hen, om niet, een tablet in bruikleen verstrekt.
2. Het type wordt bepaald door het Presidium.
3. De gemeente neemt de belastingheffing voor haar rekening.
4. Binnen 3,5 jaar na het in bruikleen geven dient de tablet, na beëindiging van het raadslidmaatschap of burgerlidmaatschap, te worden ingeleverd.
5. Ontvanger tekent een ontvangstbevestiging van bruikleen met daarin opgenomen de voorwaarden.

Artikel 7 Werkkostenregeling

Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f van de Wet op de loonbelasting 1964 worden aangewezen:

- a. de vergoedingen op grond van artikel 2, tweede lid
- b. de vergoedingen op grond van artikel 5
- c. de verstrekkingen op grond van artikel 6 van deze verordening en artikel 7a, eerste lid van het Rechtspositiebesluit

Artikel 8 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking de dag na de elektronische bekendmaking op www.officielebekendmakingen.nl, met terugwerkende kracht vanaf 27 maart 2014.
2. Op het moment van inwerkingtreding wordt de Verordening rechtspositie raads- en burgerleden 2011 ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 27 februari 2014.

De raad voornoemd,
De griffier,

de voorzitter,

J.G. van Straalen

mw. A. Attema

JGvS/780

TOELICHTING

ALGEMEEN

Wijziging ten opzichte van de Verordening rechtspositie raads- en burgerleden 2011

Als gevolg van gewijzigde regelgeving is de mogelijkheid om deel te nemen aan de spaarloonregeling en de levensloopregeling komen te vervallen.

De rechtspositieregelingen voor de ambtenaren van de gemeente Ridderkerk en de gemeenschappelijke regeling BAR-organisatie kennen niet meer de mogelijkheid om deel te nemen aan het zogeheten Fietsplan. Deze mogelijkheid is daarom voor raadsleden niet meer in deze verordening opgenomen.

Nieuw is artikel 6 over de verstrekking van tablets.

Opzet

Er is voor gekozen de lokale regeling voor raads- en burgerleden op te nemen in een afzonderlijke regeling, los van de regeling voor wethouders. Hiermee is er een voor de doelgroep "raadsleden" toegeschreven verordening opgesteld die slechts gewijzigd hoeft te worden als dit voor die specifieke doelgroep noodzakelijk is.

Gebruik is gemaakt van de voorbeeldverordening van de VNG. Afgeweken is er daar waar de raad gekozen heeft voor een geheel eigen vorm van voorzieningen. De verantwoordelijkheid of van een voorziening gebruik zal worden gemaakt is zoveel mogelijk bij de raadsleden zelf gelaten en de eisen om voor een voorziening in aanmerking te komen zijn zo eenvoudig en beperkt mogelijk gehouden.

Doel

De voorzieningen faciliteren het raadslid en dragen bij aan het functioneren van het raadswerk. Voor de opgenomen (secundaire) voorzieningen is gekozen op grond van de volgende overwegingen:

1. Een voorwaarde voor het goed functioneren van ons democratische bestel is, dat vanuit alle groeperingen (vanuit alle inkomensgroepen) uit de samenleving mensen bereid zijn om zitting te nemen in de bestuurlijke organen. De bereidheid daartoe staat om allerlei redenen onder druk. Landelijk wordt ervaren dat de vergoeding niet in verhouding staat tot de werkdruk. Gekozen is daarom voor de maximale (onkosten)vergoeding.
Als gevolg van bijzondere bij wet geregelde omstandigheden kan het inkomen vanwege het raadslidmaatschap achteruit gaan. Dit mag geen belemmering vormen om zitting te nemen in de raad. Voorzieningen dienen een dergelijke inkomensachteruitgang daarom te voorkomen.
2. Inwoners verwachten dat raadsleden hun vertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taken zo goed mogelijk verrichten. Het verkrijgen en vergroten van vaardigheden en kennis is daarbij van belang. Voorzieningen die hieraan een bijdrage leveren zijn in de verordening opgenomen.
3. Als raads- en burgerleden de door hen te behandelen voorstellen niet meer in papieren vorm krijgen voorgelegd, zullen zij op andere wijze moeten worden gefaciliteerd. De keus is daarbij gevallen op het in bruikleen geven van tablets en het voor rekening van de gemeente komen van de belastingheffing.

Wettelijke regelingen

De regeling van de rechtspositie raadsleden vindt op drie niveaus plaats, te weten bij wet, AMvB en gemeentelijke verordening. In de Gemeentewet is aangegeven dat de nadere invulling van de rechtspositie van raadsleden moet worden geregeld bij AMvB. Daartoe zijn tot stand gekomen het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden. In deze wetten en nadere regelgeving zijn alle voor de rechtspositie van belang zijnde onderwerpen geregeld. Een aantal voorzieningen, zoals de hoogte van de bezoldiging en de verschillende onkostenvergoedingen, is in de rechtspositiebesluiten overwegend geregeld in dwingende bepalingen. Voor secundaire voorzieningen geldt dat de gemeente de vrijheid heeft om deze voorzieningen te treffen. De vergoedingen en regelingen voor raadsleden die wettelijk dwingend zijn geregeld, zijn niet opgenomen in de verordening. U kunt dan denken aan de toelage voor fractievoorzitters en de voorzieningen bij tijdelijk ontslag wegens zwangerschap en bevalling of ziekte.

In deze verordening is rekening gehouden met de per 1 januari 2014 ingevoerde Werkkostenregeling voor raadsleden.

Hoofdpijnen gemeentelijke verordening

In de verordening zijn bepalingen opgenomen over de rechtspositie van raadsleden en burgerleden. De grondslag hiervoor is te vinden in de Gemeentewet en genoemde rechtspositiebesluit. In Ridderkerk kunnen burgerleden deelnemen aan het commissiewerk en functioneren dan als commissieleden. In het tweede lid van artikel 99 van de Gemeentewet is opgenomen dat bij gemeentelijke verordening aan raads- en commissieleden voordelen, anders dan in de vorm van vergoedingen en tegemoetkomingen, mogen worden toegekend. Daarvoor is wel de goedkeuring van Gedeputeerde Staten vereist. De rechtspositionele aanspraken voor raads- en commissieleden zijn dan ook uitsluitend te vinden in respectievelijk de Gemeentewet, het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden en de plaatselijke Verordening rechtspositie raads- en burgerleden.

De arbeidsverhouding van het raadslid

Raadsleden zijn niet in dienstbetrekking bij de gemeente. De gemeente is dus niet de werkgever. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij voor zover het betreft het raadslidmaatschap niet vallen onder de werknemersverzekeringen zoals de Werkloosheidswet, Ziektewet en WIA. Raadsleden worden ook niet aangemerkt als werknemer in de zin van de Zorgverzekeringswet en hebben derhalve op grond van die wet geen recht op vergoeding door de gemeente van de over de raadsvergoeding verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage in de kosten van de basisverzekering. Als gevolg van een wijziging van artikel 11 van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden van 6 december 2006 (Stb. 2006, 660) kan de raad echter bij verordening wel een tegemoetkoming in de kosten van een ziektekostenverzekering worden toegekend. Daardoor is tegemoet gekomen aan de inhouding van de inkomensafhankelijke bijdrage. In deze verordening is niet voor deze tegemoetkoming gekozen. Omdat er geen dienstbetrekking met de gemeente is vallen raadsleden niet onder de Wet op de loonbelasting 1964 maar worden hun inkomsten getoetst aan de Wet inkomstenbelasting 2001. Wel kan een raadslid opteren voor de loonbelasting door te kiezen voor het fictief werknemerschap (zie hieronder).

De loon- en inkomstenbelasting

Opting in regeling

Raadsleden kunnen opteren voor de loonbelasting. Het raadslid kan met de gemeente overeenkomen dat deze loonheffing inhoudt. Dat wordt de "opting in regeling" genoemd. De administratie van de gemeente is zodanig ingericht dat wordt voldaan aan de daaraan gestelde wettelijke eisen. In een gezamenlijke verklaring melden de gemeente en het raadslid aan de Belastingdienst dat wordt geopteerd voor de loonbelasting. Als gezamenlijk wordt gekozen voor het

loonbelastingstelsel dan draagt de gemeente de ingehouden loonheffing af aan de Belastingdienst. Omdat een raadslid geen werknemer in de formele zin van het woord is, valt hij zoals gezegd vanwege het raadslidmaatschap niet onder de sociale zekerheidswetgeving. Om die reden worden over de raadsvergoeding ook geen premies sociale zekerheid ingehouden. De inkomsten worden als loon belast in box 1. Het raadslid hoeft in dat geval geen administratie bij te houden.

Werkkostenregeling

Vanaf 1 januari 2014 geldt in Ridderkerk de fiscale werkkostenregeling. Op grond van die regeling is er voor door de werkgever aan te wijzen vergoedingen en verstrekkingen een forfaitaire vrijstelling van 1,5% van de fiscale loonsom (artikel 31a van de Wet op de loonbelasting 1964). Dit forfait wordt aangevuld met nog slechts een beperkt aantal gerichte vrijstellingen voor zakelijke kosten. Over het meerdere – boven het algemene forfait en voor zover niet onder een gerichte vrijstelling vallend – vindt een eindheffing van 80% ten laste van de werkgever plaats. Voor zover de forfaitaire ruimte niet volledig is benut hoeft de gemeente geen loonbelasting af te dragen. De nieuwe opzet maakt het tevens overbodig (de waarde van) als eindheffingsbestanddeel aangewezen verstrekkingen toe te rekenen aan de individuele werknemer.

Kosten die worden gemaakt kunnen niet worden afgetrokken. Wel kan de gemeente onder voorwaarden bepaalde vergoedingen onbelast verstrekken en bepaalde faciliteiten onbelast in bruikleen geven. Genoemd kunnen worden de vergoeding van reis- en verblijfkosten en de zakelijke deelname aan cursussen en congressen. Er zijn ook vergoedingen die niet belastingvrij kunnen worden verstrekt. Deze vergoedingen worden gebruteerd toegekend waardoor na inhouding van de loonheffing de netto bedoelde vergoeding resteert.

Fiscale standaardpositie

Als niet voor de loonbelasting wordt geopteerd dan geldt voor het raadslid dat hij voor de Wet inkomstenbelasting 2001 resultaat uit een werkzaamheid geniet. In dat geval is het winststelsel van toepassing. Betrokkene moet dan alle ontvangsten verantwoorden als winst en kan de gemaakte kosten daarop in mindering brengen. Raadsleden die gekozen hebben voor de standaardregeling zullen dan ook over het bedrag dat zij als onkostenvergoeding ontvangen inkomstenbelasting moeten betalen, tenzij zij aan de hand van bewijsmateriaal aan kunnen tonen dat de vergoeding is besteed aan onkosten voortvloeiend uit het raadslidmaatschap. Betrokkenen kunnen bij de aangifte inkomstenbelasting hun werkelijke beroepskosten, met inachtneming van een aantal wettelijke beperkingen en normeringen, in mindering brengen op hun belastbaar inkomen (belastbare resultaat). De gemeente dient jaarlijks alle betalingen en verstrekkingen op grond van deze verordening aan de Belastingdienst te melden middels een opgave IB47. Verstrekkingen moeten naar de waarde in het economische verkeer worden opgegeven. Het daadwerkelijke zakelijke gebruik leidt dan tot aftrek.

Eénmalige keuze per zittingsperiode

Zoals hierboven naar voren is gekomen kan de keuze om al dan niet te opteren voor de loonbelasting voor het raadslid ingrijpende gevolgen hebben. De beslissing om voor de loonbelasting te opteren kan eenmaal per zittingsperiode worden gemaakt en geldt in beginsel voor de (resterende) zittingsperiode. Wel kan betrokkene als spijtoptant terugkomen op deze beslissing voor de resterende periode. Opteren voor de loonbelasting hoeft niet bij aanvang van de zittingsperiode te gebeuren maar kan ook gedurende de zittingsperiode voor de resterende periode.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2 Vergoedingen raadsleden

In het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden is geregeld dat raadsleden voor hun werkzaamheden een vergoeding ontvangen. De hoogte van de vergoeding wordt bij gemeentelijke verordening bepaald. Wel is in het Rechtspositiebesluit het maximale bedrag van de vergoeding voor de werkzaamheden aangegeven. In artikel 2 is de hoogte van de vergoeding bepaald op het maximale bedrag. De gemeenteraad kan besluiten naar beneden af te wijken van het door de minister vastgestelde maximum. Ridderkerk heeft hier niet voor gekozen.

Het bedrag van de vergoeding voor de werkzaamheden is geïndexeerd. Het wordt jaarlijks per 1 januari herzien aan de hand van het indexcijfer Cao lonen overheid. Hiervoor is in de gemeente geen nadere besluitvorming nodig als in de verordening in algemene zin is aangegeven dat de raadsvergoeding gelijk is aan het door de minister te bepalen maximum of een percentage daarvan.

Raadsleden die een WAO-uitkering ontvangen, kunnen verzoeken hun raadsvergoeding te verlagen. Daardoor kan het nadeel van indeling in een lagere arbeidsongeschiktheidsklasse worden voorkomen. Deze keuzemogelijkheid moet bij verordening worden toegestaan en is opgenomen in artikel 5 van deze verordening.

Naast de vergoeding voor de werkzaamheden ontvangen de raadsleden ook een onkostenvergoeding. Hierin is de vaste vergoeding geregeld voor de aan het raadslidmaatschap verbonden kosten. De vergoeding is opgebouwd op basis van de volgende kostencomponenten:

- representatie
- vakliteratuur
- contributies, lidmaatschappen
- telefoonkosten
- bureaunkosten, porti
- zakelijke giften
- bijdrage aan fractiekosten
- ontvangsten thuis
- excursies.

Voor raadsleden die niet hebben geopteerd voor het loonbelastingregime blijven de aftrekmogelijkheden van de werkelijk gemaakte kosten op het resultaat uit onderneming bestaan. Zij ontvangen de vaste kostenvergoeding zonder de brutering. Voor zover zij de uitgaven daaruit kunnen onderbouwen, blijft de raadsvergoeding onbelast. Wat niet kan worden aangetoond, zal alsnog worden belast bij de aangifte Inkomstenbelasting.

De hoogte van de kostenvergoeding wordt bij gemeentelijke verordening bepaald. Wel is in de rechtspositiebesluiten voor wethouders en raadsleden het maximale bedrag van de kostenvergoeding aangegeven. In de artikelen 5 en 18 is de hoogte van de kostenvergoeding bepaald op het maximale bedrag. Ook de onkostenvergoeding voor de raadsleden kan door de raad op een lager bedrag worden bepaald, dat echter niet lager mag zijn dan 80% van het door de minister vastgestelde maximum.

Het bedrag van de kostenvergoeding is geïndexeerd. Het wordt jaarlijks per 1 januari herzien aan de hand van de consumentenprijsindex. Hiervoor is in de gemeente geen nadere besluitvorming nodig als in de verordening in algemene zin is aangegeven of de onkostenvergoeding gelijk is aan het door de minister te bepalen maximum of een percentage daarvan.

Artikel 3 Verlaging vergoeding werkzaamheden bij arbeidsongeschiktheid

In de motie Slob (Kamerstukken II, 2004-2005, 29 800 VII, nr. 21) is aangegeven dat de gemeenteraad een brede afspiegeling van de bevolking dient te vormen. Om deze reden moeten

drempels om raadslid te worden of te blijven, worden weggenomen. In de WAO en de WIA geldt het algemene principe dat indien een persoon inkomen uit arbeid geniet, dit in de regel zal leiden tot verlaging of intrekking van de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering. Dit omdat een dergelijke uitkering is bedoeld om het als gevolg van arbeidsongeschiktheid ontstane verlies aan verdienvermogen te vergoeden. Voor raadsleden kan dit ertoe leiden dat een geringe verhoging van het inkomen door een raadsvergoeding een grote teruggang betekent voor de hoogte van de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering als gevolg van de anticumulatieregeling. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij aanvaarding van een raadszetel of bij verhoging van de vergoeding voor de werkzaamheden. Op grond van artikel 12 van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden kunnen gemeenten hiervoor een voorziening treffen. Die is te vinden in artikel 3 van deze verordening. Daarin is geregeld dat op aanvraag een raadslid een lagere vergoeding voor de werkzaamheden wordt gegeven om te voorkomen dat de anticumulatieregeling zal leiden tot een verlaging van de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering van het raadslid.

Artikel 4 Compensatie korting werkloosheidsuitkering

Artikel 20 van de Werkloosheidswet (WW) komt erop neer dat op het moment dat iemand een werkloosheidsuitkering op grond van die wet ontvangt, nieuwe werkzaamheden aanvangt, de WW-uitkering wordt gekort met het aantal uren dat in de nieuwe functie wordt gewerkt. Het Besluit werkloosheid onderwijs- en onderzoekpersoneel kent een soortgelijke bepaling. De hoogte van het inkomen uit de nieuwe betrekking is daarbij niet relevant. Indien derhalve iemand tot raadslid wordt gekozen, zal de WW-uitkering worden verlaagd met het aantal uren dat het UWV voor het raadslidmaatschap in aanmerking neemt. Indien deze verlaging van de WW-uitkering groter is dan de vergoeding voor de werkzaamheden zal er een negatief inkomenseffect optreden. Het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden biedt gemeenten de mogelijkheid dit nadeel te compenseren. Dat is geregeld in artikel 4 van deze verordening.

Artikelen 5 Cursus, congres, seminar of symposium

Zoals hierboven al is aangegeven, is deze voorziening in de bedrijfsvoering gebracht en komen de kosten rechtstreeks voor rekening van de gemeente.

Afzonderlijke budgetten zijn er voor cursussen e.d.:

- voor de raad of vertegenwoordigers uit de raad;
- voor de raads- en burgerleden individueel.

Beide budgetten zijn niet onbeperkt.

Voor cursussen e.d., waaraan op eigen initiatief wordt deelgenomen, is in het artikel een norm vastgelegd tot welke bedragen men een beroep op het budget kan doen. Binnen de fractie zelf bepaalt men wie van de raads- of burgerleden op het budget een beroep doet. Aan de cursus e.d. worden geen eisen gesteld. De voorwaarde is alleen dat een kopie van de factuur wordt overgelegd en dat de fractievoorzitter met de aanvraag moet instemmen. Of het raadslid daadwerkelijk heeft deelgenomen, wordt niet gecontroleerd en is een verantwoordelijkheid van hemzelf en de fractie(voorzitter).

De in deze artikelen bedoelde cursussen en congressen hebben een zakelijk karakter en zijn aan te merken als beroepskosten waarvan de vergoeding c.q. verstrekking van loonbelasting is vrijgesteld. Voor raadsleden die niet hebben geopteerd voor de loonbelasting geldt dat de vergoedingen en verstrekkingen naar de waarde in het economische verkeer bij de aangifte inkomstenbelasting als opbrengst moeten worden verantwoord en dat de gemaakte kosten binnen de geldende randvoorwaarden als aftrekbare beroepskosten kunnen worden opgevoerd.

Burgerleden kunnen ook gebruik maken van deze voorziening.

